

Uprava društva s ograničenom odgovornošću

Škember, Stjepan

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:148:602089>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-14**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Stjepan Škember

UPRAVA DRUŠTVA S
OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

ZAVRŠNI RAD

Sveučilište u Zagrebu
Ekonomski fakultet – Zagreb

Kolegij: Trgovačko pravo

Mentor: Prof. dr. sc. Zvonimir Slakoper

Broj indeksa autora: 0067475444

Zagreb, rujan 2019.

STJEPAN ŠKEMBER

Ime i prezime studenta

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je

ZAVRŠNI RAD

(vrsta rada)

isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Student:

U Zagrebu, _____

(potpis)

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	1
1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja	1
1.3. Sadržaj i struktura rada	2
2. DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU I UPRAVA D.O.O.....	3
2.1. Osnivanje i pravni odnosi	5
2.2. Organi d.o.o.	7
2.3. Odabir članova uprave d.o.o.....	10
2.3.1. Imenovanje uprave.....	11
2.3.2. Broj članova uprave	12
3. OBVEZE I PRAVA ČLANOVA UPRAVE.....	13
3.1. Način rada uprave	13
3.2. Zastupanje.....	15
3.3. Odgovornost članova uprave	18
3.3.1. Kaznena i prekršajna odgovornost.....	19
3.3.2. Imovinska i osobna odgovornost	22
4. PRESTANAK ČLANSTVA U UPRAVI	27
4.1. Opoziv člana uprave	27
4.2. Ostavka člana uprave.....	28
5. ZAKLJUČAK	30
LITERATURA.....	31
POPIS TABLICA.....	32
POPIS SLIKA	33
POPIS GRAFIKONA	34

1.UVOD

Društvo s ograničenom odgovornošću jest trgovačko društvo, društvo kapitala i pravna osoba. U Republici Hrvatskoj upravo društvo s ograničenom odgovornošću jest najčešći oblik trgovačkog društva. Društvo ne može postojati bez najvažnijeg organa, a to jest uprava društva.

U ovom radu najveći fokus biti će uprava društva s ograničenom odgovornošću. Pojasniti će se odabir članova uprave, te njihovo imenovanje. Temeljni dio rada bavi se obvezama i odgovornosti članova uprave koje imaju prema društvu, ali i prema trećim osobama.

Pozornost u radu biti će i na zastupanju koje uprava društva ima, te ograničenjima koja mogu postojati za članove uprave. Odgovornost koju članovi uprave preuzimaju na sebe dijeli se na prekršaju i kaznenu, te osobnu i imovinsku odgovornost. Ovdje će biti navedeni slučajevi u kojima može doći do prekršaja koje počine članovi uprave, te kaznama i sankcijama koje ih u takvom slučaju očekuju.

Dio rada će pojasniti i prestanak članstva u upravi društva, odnosno opoziv ili ostavku člana uprave društva s ograničenom odgovornošću.

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet i cilj ovoga rada jest približiti pojam uprave društva s ograničenom odgovornošću. Cilj je vidjeti kako se odabiru članovi uprave, njihov način rada, te prava i odgovornosti koje imaju na svojoj poziciji u društvu.

1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja

Kao izvori sekundarnih podataka koristile su se objavljene knjige, publikacije i znanstveni članci. Za metodu prikupljanja koristila se analiza i samo proučavanje sekundarnih podataka.

1.3. Sadržaj i struktura rada

U drugom poglavlju objasniti će se pojam društva s ograničenom odgovornošću, kako dolazi do njegovog nastanka, te će se pobliže objasniti pojam uprave društva s ograničenom odgovornošću. Također će se vidjeti i načini odabira članova uprave, imenovanja članova uprave, te broj članova uprave.

Treće poglavlje je fokusirano na prava i obveze, odnosno odgovornosti članova uprave, te njihov način rada. U ovom poglavlju spomenuti ćemo i prekršaje koje članovi uprave mogu prekršiti, te za njih snositi sankcije.

Prestanak članstva u upravi sadržaj je četvrtog poglavlja, gdje se susrećemo sa opozivom i ostavkom člana uprave. Zadnje poglavlje jest zaključak cijelog rada.

2. DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU I UPRAVA D.O.O.

„Društvo s ograničenom odgovornošću je trgovačko društvo u koje jedna ili više pravnih ili fizičkih osoba unose uloge u unaprijed dogovoreni temeljni kapital. Ulozi ne moraju biti jednaki. Osnivač može kod osnivanja društva preuzeti više poslovnih udjela. Ukupan iznos svih uloga mora odgovarati iznosu temeljnog kapitala društva. Poslovni udjeli se ne mogu izraziti u vrijednosnim papirima.“¹

„Društvo s ograničenom odgovornošću:

- a) jest društvo,
- b) pravna je osoba,
- c) društvo je kapitala,
- d) trgovačko je društvo,
- e) članovi ne odgovaraju za obveze društva i
- f) ima temeljni kapital.“²

U Hrvatskoj, društvo s ograničenom odgovornošću jest najčešći oblik trgovačkog društva prema dostupnim podacima. Prema Državnom zavodu za statistiku Republike Hrvatske na dan 31.ožujak 2019. godine u strukturi trgovačkih društava prema pravno ustrojbenim oblicima nadmoćno prevladava oblik društva s ograničenom odgovornošću i to sa udjelom od 75,4% registriranih, te 73,2% aktivnih sudionika.

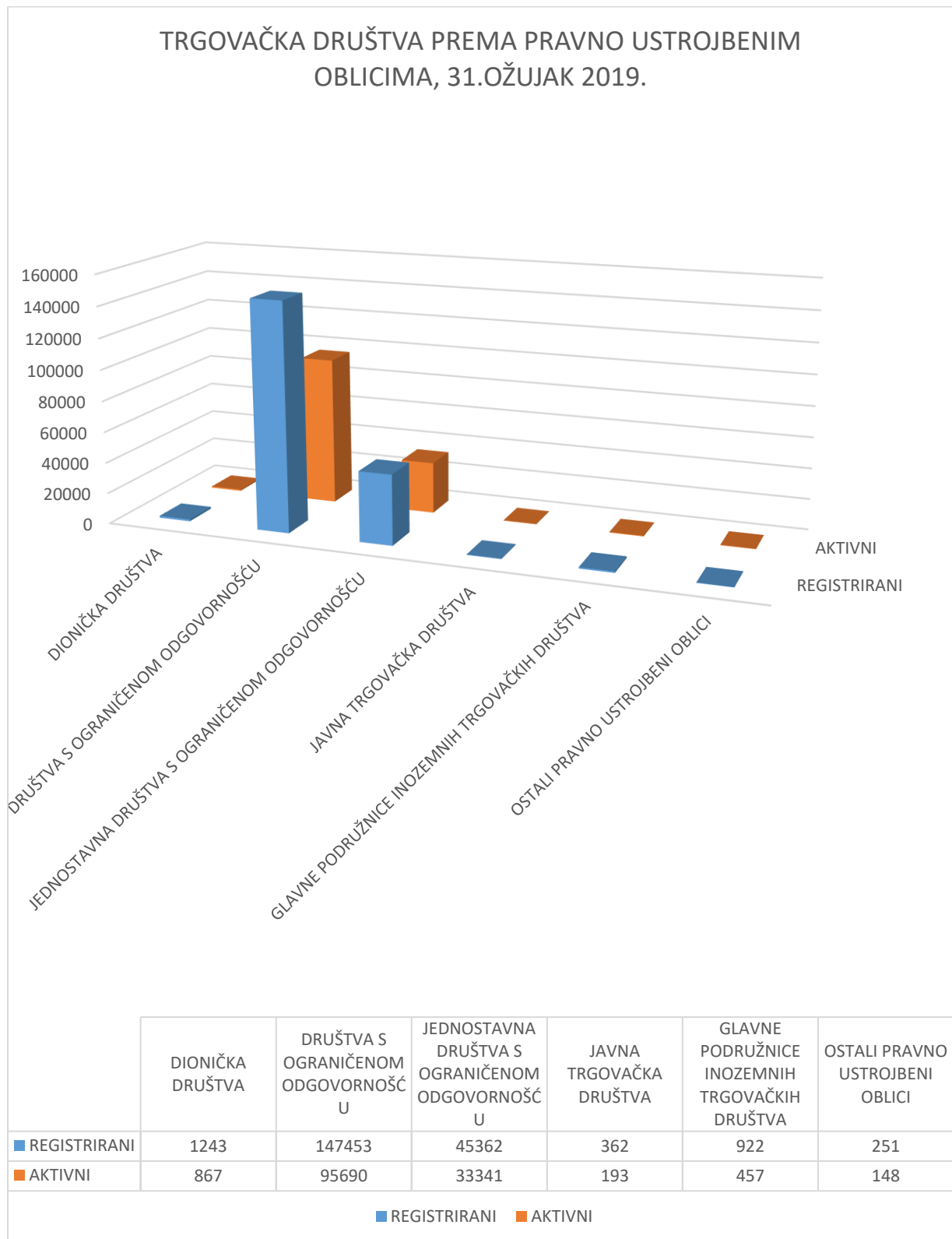
Na grafikonu broj 1 prikazana su trgovačka društva prema pravno ustrojbenim oblicima iz kojih je jasno vidljivo da je najviše registriranih i aktivnih trgovačkih društva u Hrvatskoj upravo društvo s ograničenom odgovornošću.

Slijede ga jednostavna društva s ograničenom odgovornošću, dionička društva, glavne podružnice inozemnih trgovačkih društva, javna trgovačka društva te ostali pravno ustrojbeni oblici.

¹ Čl. 385. st.1. Zakona o trgovačkim društvima, Narodne novine, 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19.

² Barbić, J., (2001), Pravo društava, knjiga druga, Društva kapitala, Organizator, Zagreb, str.700.

Grafikon 1. Trgovačka društva prema pravno ustrojbenim oblicima

Izvor: autorova izrada prema podacima Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske dostupnim na https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2019/11-01-01_01_2019.htm

2.1. Osnivanje i pravni odnosi

Postoji više načina osnivanja društva s ograničenom odgovornošću. Prvi od njih jest osnivanje društva s ograničenom odgovornošću. Također društvo s ograničenom odgovornošću može nastati i tako da se neko drugo trgovačko društvo preoblikuje u društvo s ograničenom odgovornošću, ali i spajanjem društva sa ograničenom odgovornošću.

Jedna ili više osoba mogu osnovati društvo s ograničenom odgovornošću. „Ako društvo osniva samo jedan član, ono nema društveni ugovor, nego se osniva izjavnom o osnivanju društva (čl.387., st.2. Zakona) koja mora sadržavati ono što i društveni ugovor.“³

„Društvo se osniva na temelju ugovora kojega sklapaju osnivači (društveni ugovor). Svi osnivači moraju potpisati društveni ugovor koji se sklapa u obliku javnobilježničkog akta ili privatne isprave koju potvrdi javni bilježnik.“⁴

Važno je napomenuti da je dozvoljeno samo simultano osnivanje društva, ne i sukcesivno, što znači da se moraju preuzeti temeljni ulogi u cijelosti pri osnivanju.

„Društveni ugovor, odnosno izjava o osnivanju društva mora sadržavati:

1. ime, prezime, odnosno tvrtku, prebivalište, odnosno sjedište osnivača, ako je osnivač fizička osoba i njen osobni identifikacijski broj, a ako je osnivač pravna osoba i matični broj subjekta, odnosno odgovarajuće podatke ako je riječ o stranoj osobi,
2. tvrtku i sjedište društva,
3. ukupni iznos kapitala, te iznos svakog pojedinačnog uloga osnivača, a sastoji li se ulog od stvari li prava, mora ih se detaljno opisati i naznačiti njihovu vrijednost, te broj i nominalne iznose poslovnih udjela koje uz obvezu uplate uloga preuzima svaki osnivač,
4. odredbu o tome osniva li se društvo na određeno ili na neodređeno vrijeme,

³ Barbić, J., (2012), Društveni ugovor kao pravni posao na kome se temelji društvo, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Zagreb, Vol.62, No. 1-2., str.500.

⁴ Čl. 387. st.1. Zakona o trgovačkim društvima, Narodne novine, 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19.

5. prava i obveze koje članovi imaju prema društvu pored uplate svojih uloga, te prava i obveze koje društvo ima prema članovima.“⁵

Kada dođe do sklapanja društvenog ugovora između osnivatelja društva, tada nastaje predpodruštvo. U samom trenutku sklapanja društvenog ugovora nastaju i obveze i prava osnivatelja prije samog upisa osnivanja u sudski registar.

„Osim sklapanja društvenog ugovora, prije podnošenja prijave za upis osnivanja društva u sudski registar potrebno je:

- imenovati najmanje jednog člana uprave
- unijeti u društvo temeljne uloge.

Ako je društvenim ugovorom previđeno postojanje nadzornog odbora, prije podnošenja prijave za upis osnivanja društva u registar treba donijeti i odluku o izboru njegovih članova.“⁶

Članovi društva uplaćuju temeljne uloge ili u novcu ili u stvarima ili pravima. Ulog u novcu članovi moraju u potpunosti unijeti u roku od godine dana od dana upisa u sudski registar, dok se ulog u stvarima ili pravima mora u potpunosti unijeti prije upisa osnivanja društva u sudski registar.

Nakon što su članovi sklopili društveni ugovor, uplatili uloge, te imenovali članove uprave podnosi se prijava za upis u sudski registar.

„Zakon o trgovačkim društvima propisuje u čl. 394, st. 4. da se u prijavi mora navesti:

1. tvrtka, sjedište i predmet poslovanja društva,
2. iznos temeljnog kapitala
3. izjavu članova uprave da su upoznati s obvezom izvještavanja suda i da nema okolnosti koje bi bile protivne odredbi čl. 239. st. 2. Zakona
4. imena članova društva, a ako su članovi društva fizičke osobe, i njihovi jedinstveni matični brojevi građana, a za strance broj putovnice zemlje koja ju je izdala.“⁷

⁵ Čl. 388. st.1. Zakona o trgovačkim društvima, Narodne novine, 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19.

⁶ Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str.104.

⁷ Barbić, J., (2001), Pravo društava, knjiga druga, Društva kapitala, Organizator, Zagreb, str.735.

Samoj prijavi za upis u sudski registar također treba priložiti i određene dokumente koji se nalaze u tablici 1.

Tablica 1. Prilozi prijavi u sudski registar

1	Primjerak društvenog ugovora
2	Popis članova osnivača, OIB, prebivalište, tvrtku i sjedište, iznos temeljnog kapitala
3	Potvrdu kreditne institucije o ulozima uplaćenima u novcu
4	Osiguranje koje daje član društva, a ne uplaćuje ulog u cjelosti
5	Izvešće o osnivanju društva i o reviziji osnivanja
6	Popis ovlaštenih osoba društva sa svim pripadajućim potrebnim podacima
7	Ako društvo ima nadzorni odbor, popis predsjednika i članova odbora
8	Dozvola državnog organa, ako se propisom traži za osnivanje i upis društva

Izvor: autorova izrada prema Zakonu o trgovačkim društvima čl.394., st.5

Pravni odnosi u društvu s ograničenom odgovornošću moguće je podijeliti u dvije skupine. „Jednu skupinu čine vanjski pravni odnosi, tj. pravni odnosi u koje društvo kao pravna osoba stupa s trećim osobama u svezi s predmetom svojega poslovanja. Drugu skupinu čine unutrašnji pravni odnosi koji postoje unutar društva kao zajednice članova i između društva i svakog pojedinog člana, s obzirom na njihov položaj kao članova društva.“⁸

2.2. Organi d.o.o.

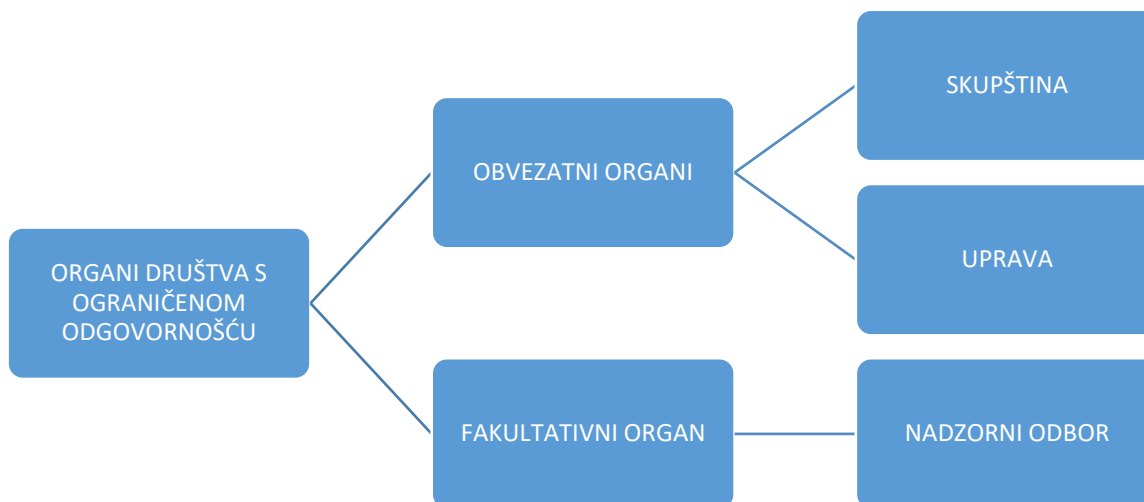
„Prema Zakonu o trgovačkim društvima, uprava i skupština su obvezatni organi d.o.o.-a, a fakultativni organ je nadzorni organ. Između navedenih organa postoji hijerarhijski odnos tako da se skupština smatra najvišim organom i to zato jer je najvažnija volja članova društva.“⁹

Organi društva sa ograničenom odgovornošću prikazani su na slici broj 1.

⁸ Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str.130.

⁹ Petrović, S., (2010), Osnove prava društva, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, str.158.

Slika 1. Organi društva s ograničenom odgovornošću

Izvor: autorova izrada

Nadzorni odbor, kao fakultativni organ, sastoji se od 3 člana, no u nekim situacijama može imati i više članova. Tada također broj članova mora biti neparan broj. Društvenim ugovorom određuje se ima li ili nema društvo nadzorni odbor.

„Društvo mora imati nadzorni odbor:

1. ako je prosječni broj zaposlenih u godini veći od 200, ili
2. ako je to za društvo koje obavlja određenu djelatnost propisano posebnim zakonom, ili
3. ako je temeljni kapital društva veći od 600.000,00 kuna i ono ima više od 50 članova, ili
4. ako društvo jedinstveno vodi dionička društva ili društva s ograničenom odgovornošću koja moraju imati nadzorni odbor ili s više od 50% sudjeluje u njima s neposrednim udjelom u temeljnom kapitalu a u oba slučaja je broj zaposlenim u nekome od društva ili u svim društvima zajedno u prosjeku veći od 200, ili

5. ako je društvo komplementar u komanditnom društvu a prosječan broj zaposlenih u društvu i u komanditnom društvu je zajedno veći od 200.“¹⁰

Nadzorni odbor ima ulogu nadzora uprave društva, odnosno nadziranje vođenja poslova društva. U svojoj nadležnosti omogućeno mu je pregledavanje cjelokupne dokumentacije društva, koje zapravo sami članovi nadzornog odbora ne moraju nužno sami obavljati, već za taj dio nadzora mogu angažirati i treće osobe izvan društva.

„Osim te temeljne dužnosti, nadzornom odboru pripadaju i sljedeće dužnosti i prava:

- dužnost podnošenja skupštini društva pisanog izvješća o obavljenom nadzoru nad vođenjem poslova društva,
- ovlast sazivanja skupštine društva, koja se pretvara u obvezu uvijek kad je održavanje skupštine društva potrebno radi dobrobiti društva
- zastupanje društva u odnosu prema članovima uprave društva.“¹¹

Skupština je organ društva sa ograničenom odgovornošću u kojem članovi društva ostvaruju svoja prava i svoju volju u društvu. Naime, članovi imaju pravo sudjelovati u skupštini, no također imaju pravo da i ne sudjeluju.

Kako bilo, odluka skupštine kao organa je pravovaljana bez obzira da li odluku donesu svi članovi društva ili manjina članova društva.

„Skupština odlučuje o pitanjima određenim društvenim ugovorom, a osobito o:

1. finansijskim izvješćima društva, izvješću uprave o stanju društva, ako ga je društvo dužno izraditi, upotrebi ostvarene dobiti i pokrivanju gubitka, davanju razrješnice članovima uprave i nadzornog odbora, ako ga društvo ima, što valja učiniti u prvih osam mjeseci poslovne godine za prethodnu godinu,
2. zahtjevu za uplatama uloga, povratu dodatnih uplata novca članovima društva,
3. imenovanju i opozivu članova uprave,
4. izboru i opozivu članova nadzornog odbora ako ga društvo ima,

¹⁰ Čl. 434. st.2. Zakona o trgovačkim društvima, Narodne novine, 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19.

¹¹ Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str.580.

5. podjeli, spajanju i povlačenju poslovnih udjela,
6. davanju prokure ili trgovačke punomoći za sve pogone koju treba dati uprava
7. mjerama za ispitivanje i nadzor nad vođenjem poslova,
8. izmjeni društvenog ugovora,
9. postavljanju zahtjeva za naknadu štete koje društvo može imati protiv članova uprave i nadzornog odbora i zamjenika članova uprave te o imenovanju zastupnika u sudskom postupku ako društvo ne mogu zastupati članovi uprave ni nadzorni odbor
10. sklapanju ugovora kojima društvo treba trajno steći stvari ili prava za neki svoj pogon za koje se plaća protuvrijednost koja je viša od vrijednosti petine temeljnog kapitala društva kao i o izmjeni takvih ugovora na teret društva, što je uvjet za njihovu valjanost, osim kada je riječ o stjecanju u ovršnom postupku, s time da se odluka o tome mora donijeti s većinom od tri četvrtine danih glasova.“¹²

Uprava, kao organ društva s ograničenom odgovornošću koji izražava volju društva prema trećim je obvezatni organ i društvo je mora imati čak i prije upisa u sudski registar, odnosno još u fazi preddruštva. Uprava je ta koja podnosi prijavu za upis društva i obavlja sve potrebne radnje koje prethode upisu.

„Svako društvo s ograničenom odgovornošću mora imati najmanje jednog člana uprave (poslovođu, direktora) zato što u djelokrug odnosno nadležnost ni skupštine ni nadzornog odbora (ako ga društvo ima) ne pripada vođenje poslova ni zastupanje društva. Stoga je uprava obvezatni organ društva, koji vodi njegove poslove i zastupa društvo.“¹³

2.3. Odabir članova uprave d.o.o.

Kao što je već i prethodno navedeno, član ili članovi uprave moraju se odabrati i imenovati prije nego se podnese zahtjev za upis u sudski registar. Oni su zaduženi za sve radnje, poslove i zastupanje koje je potrebno kako bi se društvo osnovalo, odnosno nema osnivanja društva s ograničenom odgovornošću bez odabranih članova uprave.

¹² Čl. 441. st.1. Zakona o trgovačkim društvima, Narodne novine, 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19.

¹³ Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str.444.

Prema Zakon o trgovačkim odnosima član uprave može biti potpuno poslovno sposobna fizička osoba. „Član uprave ne može biti osoba koja je kažnjena za kaznena djela:

- zlouporabe stečaja,
- zlouporabe u postupku stečaja,
- pogodovanja vjerovnika ili
- povrede obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga iz Kaznenog zakona Republike Hrvatske,

i to za vrijeme pet godina od pravomoćnosti presude kojom je osuđena, s time da se u to vrijeme ne računa vrijeme provedeno na izdržavanju kazne. Tih pet godina teče:

1. ako je osobi bila izrečena uvjetna osuda ili je bila oslobođena kazne, od pravomoćnosti osuđujuće presude;
2. ako je osobi bila izrečena bezuvjetna kazna zatvora, od dana prestanka izdržavanja kazne.“¹⁴

Također član uprave ne može biti osoba koja je ujedno i član nadzornog odbora.

„Član uprave ne može bez suglasnosti nadzornog odbora, ako ga društvo ima, ili članova društva (skupštine) :

- ni za svoj ni za tuđi račun obavljati poslove koji ulaze u predmet poslovanja društva,
- biti članom ni uprave ni nadzornog odbora u drugome društvu koje se bavi poslovima iz predmeta poslovanja društva,
- u prostorijama društva obavljati poslove niti za svoj niti za tuđi račun,
- biti članom ni uprave ni trgovačkog društva koji osobno odgovara za obveze tog društva, ako se ono bavi poslovima iz predmeta poslovanja društva.“¹⁵

2.3.1. Imenovanje uprave

„Uprava društva može se imenovati:

¹⁴ Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str.448.

¹⁵ Barbić, J., (2001), Pravo društava, knjiga druga, Društva kapitala, Organizator, Zagreb, str.942.

- društvenim ugovorom, ako se za člana uprave imenuje osoba koja je ujedno i član društva, a ako imenovani ne bi bio član društva, onda,
- odlukom članova društva donesenom u pisanom obliku, ili
- odlukom skupštine društva.“¹⁶

Ovisno o kojem se načinu imenovanja uprave radi, tako se razlikuju i potrebni glasovi za pojedino imenovanje. Ako se odluka donosi društvenim ugovorom potrebna je suglasnost i glasovi svih članova društva, dok je natpolovična većina svih danih glasova dovoljna ako se donosi odluka pisanim putem članova društva. Obična većina danih glasova biti će potrebna ako se odluka donosi pomoću skupštine.

2.3.2. Broj članova uprave

Prema Zakonu o trgovačkim odnosima uprava može imati jednog ili više direktora, odnosno broj članova uprave nigdje zakonski nije ograničen.

„Ako uprava ima više članova, a društvenim ugovorom nije drugačije određeno, svi članovi zajedno poduzimaju radnje potrebne za vođenje poslova društva, osim ako postoji opasnost od toga da se radnje pravodobno ne poduzmu.“¹⁷

„Ako broj članova uprave padne ispod broja koji je društvenim ugovorom određen kao najmanji broj članova uprave da bi ona mogla voditi poslove društva i zastupati ga, a nisu određeni njihovi zamjenici, članovi društva moraju svojom odlukom bez odgađanja imenovati članove koji nedostaju. Do obavljenog imenovanja preostali članovi uprave obavljaju samo neodložene poslove. Društvenim se ugovorom može odrediti da za vrijeme dok članovi društva ne imenuju nove članove, nadzorni odbor može imenovati članove koji nedostaju. Ako otpadnu svi članovi uprave ili oni nisu u mogućnosti obavljati svoje dužnosti, nadzorni odbor je dužan članove uprave imenovati bez odgađanja.“¹⁸

¹⁶ Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str.448.

¹⁷ Čl. 422. st.4. Zakona o trgovačkim društvima, Narodne novine, 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19.

¹⁸ Čl. 423. st.5. Zakona o trgovačkim društvima, Narodne novine, 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19.

3. OBVEZE I PRAVA ČLANOVA UPRAVE

„Uprava vodi poslove društva u skladu s društvenim ugovorom, odlukama članova društva i obveznim uputama skupštine i nadzornog odbora, ako ga društvo ima.“¹⁹

3.1. Način rada uprave

Prema Zakonu o trgovačkim odnosima društvenim ugovorom se propisuje način rada uprave, a posebnim aktom uprava može urediti neka pitanja koja nisu uređena ni društvenim ugovorom ni Zakonom o trgovačkim odnosima.

„Iz toga proizlazi sljedeća hijerarhija propisa kojima se uređuje način rada uprave:

- prisilne odredbe Zakona o trgovačkim odnosima,
- društveni ugovor,
- dispozitivne odredbe Zakona o trgovačkim odnosima,
- akt same uprave društva.“²⁰

Društvenim ugovorom može se odrediti i drukčije vođenje poslova i zastupanje, npr. pojedinačno, u parovima i slično.

Naravno iznimno postoje situacije u kojima pojedinac, član uprave može biti pojedinačno ovlašten za neku radnju, no može ju izvesti samo u slučaju da se ni jedan drugi član uprave ne protivi takvoj odluci poduzimanja određene radnje.

Također društvenim ugovorom i posebnim aktima mogu se odrediti kako se donose odluke uprave, većinom glasova, da neki određeni članovi nemaju prava se protiviti nekim odlukama, postojanje prava veta određenog člana.

„Uprava može imati poslovnik o radu. U njemu se mogu urediti pitanja podjele poslova, načina izvještavanja skupštine i nadzornog odbora, ako ga društvo ima, odlučivanja, načina zajedničkog rada članova, osnivanje povjerenstva i drugih neformalnih tijela, rasporeda godišnjih odmora i sl.

¹⁹ Čl. 422. st.2. Zakona o trgovačkim društvima, Narodne novine, 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19.

²⁰ Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str.466.

To se može urediti i društvenim ugovorom, ali nije praktično taj akt opterećivati nepotrebnim sadržajem. Može ga donijeti skupština društva, ona može za to ovlastiti nadzorni odbor, ako ga društvo ima, a ako ga nema, poslovnik može donijeti uprava.“²¹

„Članovi uprave moraju voditi poslove društva s pozornošću urednog i savjesnog gospodarstvenika i čuvati poslovnu tajnu društva. Član uprave ne postupa protivno obvezi o načinu vođenja poslova društva ako pri donošenju poduzetničke odluke smije na temelju primjerenih informacija razumno pretpostaviti da djeluje za dobrobit društva.“²²

„Pojedine obveze svakog člana uprave – ispunjenjem kojih on ujedno ispunjava zahtjev za postupanjem s pozornošću urednog i savjesnog gospodarstvenika – prema poredbenoj literaturi i domaćoj sudskoj praksi bile bi, primjerice:

- obveza lojalnog zajedničkog rada s ostalim članovima uprave – ako ih ima – i s drugim organima društva,
- obveza obavještanja društva – a to bi značilo ostalih članova uprave i drugih organa društva – o svim važnim stvarima,
- obveza zakonitog postupanja i osiguravanja zakonitog postupanja društva u cijelosti,
- obveza vođenja i kontrole poduzeća i zaposlenih u društvu,
- obveza nepoduzimanja prerizičnih poslova,
- obveza provedbe uputa skupštine društva uz istodobnu zabranu provedbe nezakonitih uputa, te
- obveza nadgledanja rada osoba kojima je povjereno vođenje knjigovodstvenih poslova.“²³

Uprava društva vodi i odgovorna jest za poslovne knjige, te izradu financijskih izvješća društva. Dužna je sva financijska izvješća, te izvješće o stanju društva dostaviti nadzornom odboru i skupštini društva.

Ako se radi revizija financijskih izvješća društva, tada je uprava odgovorna i uz izrađena izvješća dostaviti i izvješće revizora.

²¹ Barbić, J., (2001), Pravo društava, knjiga druga, Društva kapitala, Organizator, Zagreb, str.938.

²² Čl. 252. st.1. Zakona o trgovačkim društvima, Narodne novine, 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19.

²³ Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str.468.

„Uprava mora svakome članu društva bez odgađanja po njihovoj izradi dostaviti godišnja financijska izvješća, izvješće o stanju društva, ako ga je društvo dužno izraditi i godišnja financijska izvješća koncerna kao i izvješće o stanju koncerna kako bi oni mogli na skupštini ili odlukom donesenom pisanim putem u zakonom propisanom roku, koji se ne može produljiti društvenim ugovorom, utvrditi godišnja financijska izvješća društva.“²⁴

Članovi uprave nisu dužni dostaviti izvješća, ako su ista dostupna na internetskim stranicama društva i članovi društva imaju pravo na njihov uvid.

3.2. Zastupanje

„Društvo zastupa uprava. Ako u društvenom ugovoru nije drugačije određeno, članovi uprave skupno zastupaju društvo. Potpisuju se tako da uz navođenje tvrtke društva stavljaju svoj potpis.“²⁵

Kako uprava može imati samo jednog člana, a može imati i više članova, tako postoji i pojedinačno i skupno zastupanje, ovisno o broju članova uprave, ali i o društvenom ugovoru.

Kada uprava ima samo jednog člana, odnosno jednog direktora tada se radi o pojedinačnom zastupanju.

„Za ocjenu valjanosti pravnih radnji koje poduzme prema trećim osobama bit će mjerodavna usporedba sadržaja poduzetih radnji s opisom njegovih ovlasti za zastupanje koje su upisane u sudski registar u trenutku poduzimanja tih radnji.

Očitovanja prema društvu bit će u svakom slučaju valjda kad su dana jedinom članu uprave, tj. jedinom direktoru.“²⁶

Kada uprava ima više članova, odnosno sastoji se od više direktora, tada se radi o skupnom zastupanju društva gdje svi članovi će skupno zastupati društvo, ako je tako određeno društvenim ugovorom.

²⁴ Čl. 428. st.3. Zakona o trgovačkim društvima, Narodne novine, 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19.

²⁵ Čl. 426. st.1. i st.2. Zakona o trgovačkim društvima, Narodne novine, 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19.

²⁶ Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str.471.

„To znači da će društvo biti valjano zastupano kad svi direktori zajedno poduzmu određenu pravnu radnju odnosno pravni posao u okviru ovlasti upisanih u sudski registar. Npr. kada (uz obvezno navođenje tvrtke društva) svi direktori, tj. članovi uprave sklope ugovor ili daju ponudu ili izjavu o otpustu duga ili punomoć ili kakav drugi pravni akt.“²⁷

Prilikom upisa društva u sudski registar, uz ime i osobne podatke osobe ovlaštene za zastupanje, upisuje se i način na koji osoba zastupa društvo.

Društvenim ugovorom mogu se odrediti i različiti i drugačiji načini zastupanja društva, pogotovo ako društvo ima više članova uprave.

„Primjera radi treba spomenuti mogućnosti:

- da svaki član uprave pojedinačno bude ovlašten zastupati društvo,
- da neki članovi uprave pojedinačno budu ovlaštene zastupati društvo, a neki samo zajednički s nekim drugim članom ili
- da je za valjano zastupanje društva potrebno da najmanje dva člana (ili neki drugi broj članova) uprave poduzmu odgovarajuću radnju.“²⁸

Sa svakim zastupanjem dolazi i opseg ovlasti, koji se razlikuje kada se radi o unutrašnjem pravnom odnosu i vanjskom pravnom odnosu.

Unutrašnji pravni odnos jest odnos između uprave i društva, dok je vanjski pravni odnos, odnos između društva i trećih osoba. Važno ih je razlikovati kako bi razumjeli ograničenja ovlasti.

Kada promatramo ovlasti uprave sa stajališta unutarnjeg pravnog odnosa, one nisu zakonom ograničene, no mogu imati izvore ograničenja prema Zakonu o trgovačkim odnosima.

„Članovi uprave moraju poštivati ograničenja ovlasti za zastupanje postavljena društvenim ugovorom, odlukom članova društva i obveznim uputama nadzornog odbora.“²⁹

Ovlasti uprave mogu biti ograničene na više načina, što je i prikazano na slici 2.

Slika 2. Ovlasti uprave - moguće vrste ograničenja

²⁷ Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str.472.

²⁸ Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str.472.

²⁹ Čl. 427. st.1. Zakona o trgovačkim društvima, Narodne novine, 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19.

Izvor: autorova izrada prema Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str.474.

Svi članovi uprave moraju se pridržavati ograničenja ako postoji, a svako nepridržavanje i kršenje ograničenja ima za posljedicu odgovornost člana prema društvu, koja može biti imovinska, sa sankcijom koja se sastoji u odgovornosti za štetu, i osobna, sa sankcijom koja se sastoji u mogućnosti opoziva.

„Temeljno pravilo koje postoji u svezi s opsegom ovlasti članova uprave da zastupaju društvo prema trećim osobama (tj. u vanjskom pravnom odnosu) jest pravilo prema kojem su te ovlasti

neograničene, tj. prema kojem eventualna ograničenja ne proizvode pravne učinke prema trećim osobama.“³⁰

U slučaju da društvo nema članove uprave potrebne za zastupanje, sud može odrediti osobu ovlaštenu za zastupanje društva u hitnim slučajevima, tj. privremenog upravitelja, sve dok društvo ne imenuje člana uprave.

„Ako društvo nema nijednog člana uprave ni privremenog upravitelja, za primanje očitovanja volje i pismena zastupaju ga članovi nadzornog odbora, ako društvo ima taj organ, a ako ga nema članovi društva.

Njima se izjavljuju očitovanja volje i dostavljaju pismena na adrese vidljive iz sudskog registra. Volja je valjana izjavljena odnosno pismeno je valjano dostavljeno ako je to učinjeno prema jednoj od tih osoba na adresu iz sudskog registra osim ako je onaj tko očituje volju prema društvu, odnosno pošiljatelj pismena znao da ju je ta osoba promijenila.“³¹

3.3. Odgovornost članova uprave

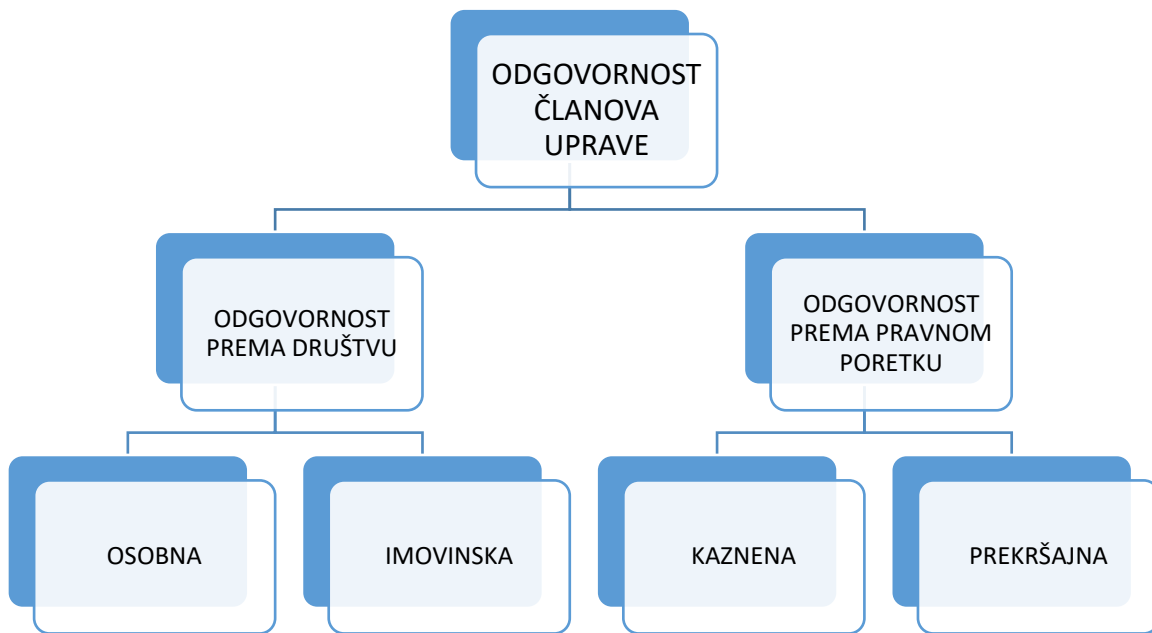
Svi članovi uprave imaju odgovornost, te odgovaraju za sve radnje i moguće propuste koje mogu nastati u vezi sa vođenjem poslova društva. Odgovornost članova uprave možemo podijeliti na odgovornost članove uprave prema društvu i na odgovornost članova uprave prema pravnom poretku.

Prva se dijeli na osobnu i imovinsku odgovornost, dok se odgovornost članova uprave prema pravnom poretku dijeli na kaznenu i prekršajnu odgovornost, kao i što prikazuje slika 3.

³⁰ Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str.474.

³¹ Čl. 426. st.7. Zakona o trgovačkim društvima, Narodne novine, 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19.

Slika 3. Odgovornost člana uprave

Izvor: autorova izrada prema Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str.479.

3.3.1. Kaznena i prekršajna odgovornost

Odgovornost člana uprave prema pravnom poretku dijeli se na kaznenu i prekršajnu odgovornost.

Prema Zakonu o trgovačkim društvima kaznena odgovornost člana uprave postojati će ako član daje netočne podatke prilikom upisa u sudski registar o preuzimanju temeljnih uloga, uplati uloga, troškovima osnivanja, posebnim pogodnostima, također i o danim netočnim podacima u izvješću o osnivanju društva.

Kaznena odgovornost postojati će u slučajevima navedenim na slici 4.

Slika 4. Slučajevi kaznene odgovornosti članova uprave

Izvor: autorova izrada prema Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str. 479.

Prema Zakonu o trgovačkim društvima kaznena odgovornost članova uprave postojati će ako član daje netočne podatke prilikom upisa u sudski registar o preuzimanju temeljnih uloga, uplati uloga, troškovima osnivanja, posebnim pogodnostima, također i o danim netočnim podacima u izvješću o osnivanju društva.

Kaznena odgovornost članova uprave postojati će i ako se daju netočni podaci prilikom izjave pri imenovanju članova u kojoj potvrđuju da nisu kažnjavani i da im nije izrečena nikakva mjera sigurnosti. Za sve ove slučajeve član uprave biti će kažnjen novčanom kaznim ili čak i kaznom zatvora.

„Istom kaznom kaznit će se član uprave koji:

- u prikazima ili pregledima o imovinskom stanju, u izlaganjima ili obavještenjima koja daje na skupštini društva netočno prikaže ili prikrije prilike društva uključujući i odnose s povezanim društvima, ili
- u razrješenjima ili obavještenjima koje daje revizorima društva ili društvu koje je povezano s tim društvom daje netočne podatke ili netočno prikaže ili prikrije prilike društva.

Identična kaznena sankcija predviđena je i za propuštanje člana uprave:

- da sazove skupštinu društva ako je društvo u gubitku i ne obavijesti je o tome, ili
- da zatraži otvaranje stečajnog postupka ili postupka za sklapanje prisilne nagodbe u slučaju da je društvo nesposobno za plaćanje ili prezaduženo.“³²

Druga odgovornost prema pravnom poretku jest prekršajna odgovornost članova uprave. „Riječ je o slučajevima prekršaja trgovačkih društva, za koje će članovi uprave odgovarati kao odgovorne osobe u društvima. Ta odgovornost postojat će u čitavom nizu slučajeva.“³³

Prema Zakonu o trgovačkim društvima kada prekršaj čini pravna osoba, odnosno društvo, tada za njega odgovara član uprave kao odgovorna osoba u društvu.

Prekršaj se čini ako se ne prijavi upis ili brisanje podružnice u sudskom registru, ako u poslovanju ne upotrebljava tvrtku onako kako je upisana u sudski registar, ako obavlja djelatnosti prije nego što registarskom sudu podnese odluku nadležnog upravnog organa kojom se utvrđuje da udovoljava svim tehničkim, zdravstvenim, ekološkim i drugim uvjetima propisanim za obavljanje djelatnosti.

Također radi se o prekršaju ako društvo obavlja djelatnost, a da za to nema suglasnost, dozvolu ili drugi akt državnog organa ili institucije kad je to propisano zakonom.

Ako u zakonskom roku ne preda godišnja financijska izvješća, konsolidirano financijsko izvješće, izvješće revizora, godišnje izvješće o stanju društva te ostala potrebna izvješća.

³² Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str. 480.

³³ Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str. 480.

U prekršaj spada i ako se članu društva s ograničenom odgovornošću odgodi ili olakša obveza uplate temeljnog uloga, ako se ne prijavi sudu odluka o povećanju temeljnog kapitala ili smanjenju temeljnog kapitala.

Za ove i niz drugih prekršaja predviđena je novčana kazna od 50.000,00 kuna za društvo, a do 7.000,00 kuna za odgovornu osobu, no ako je učinjeni teži prekršaj tada također kazna za odgovornu osobu iznosi 50.000,00 kuna.

3.3.2. Imovinska i osobna odgovornost

Odgovornost članova uprave u odnosu prema društvu dijelimo na osobnu i imovinsku odgovornost. „Osobna odgovornost postojat će u slučajevima kad za određeni postupak članova postoji mogućnost njihova opoziva, a imovinska kad za određeni postupak društvu odgovaraju svojom imovinom.“³⁴

Tablica 2. Slučajevi imovinske odgovornosti članova uprave

SLUČAJEVI IMOVINSKE ODGOVORNOSTI ČLANOVA UPRAVE	
1	Kad za društvo nastane šteta zbog propuštanja članova uprave da vode poslove s pozornošću urednog i savjesnog gospodarstvenika
2	Kad za društvo nastane šteta zbog iskorištavanja utjecaja u društvu
3	Kad su u osnivanju društva dani pogrešni podaci
4	Kod nedopuštenih isplata članu društva
5	Kod povrede zabrane konkurencije

Izvor: autorova izrada prema Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str. 483.

Kako su prema Zakonu članovi uprave dužni voditi poslove društva s pozornošću urednog i savjesnog gospodarstvenika, a prilikom povrede te dužnosti, svi članovi uprave odgovaraju za štetu društvu.

Odgovornosti članova uprave za prouzročenu štetu uređene su različitim Zakonima, a da bi se govorilo o postojanju odgovornosti za nastalu štetu moraju postojati osoba štetnika, osoba oštećenika, štetnikova radnja odnosno propuštanje, šteta, uzročna veza između štetne radnje i štete te protupravnost štetne radnje, kao što je i prikazano u tablici 3.

³⁴ Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str. 479.

Tablica 3. Elementi za postojanje odgovornosti za štetu

<p>ŠTETNIK</p> <ul style="list-style-type: none"> • osobe koje odgovaraju za štetu društvu • članovi uprave
<p>OŠTEĆENIK</p> <ul style="list-style-type: none"> • onaj koji je pretrpio štetu, vjerovnik zahtjeva za naknadu štete • društvo
<p>ŠTETNA RADNJA</p> <ul style="list-style-type: none"> • svaka radnja ili propuštanje člana uprave u svezi s vođenjem poslova društva koji dovode do nastanka štete za društvo
<p>ŠTETA</p> <ul style="list-style-type: none"> • društvo trpi štetu kad su povrijeđena njegova prava osobnosti (osobna prava) i/ili njegova imovinska prava, stoga se šteta dijeli na neimovinsku i imovinsku štetu • neimovinska šteta: <ul style="list-style-type: none"> ➤ pravo na ugled i dobar glas ➤ pravo na čast ➤ pravo na tvrtku ➤ pravo na poslovnu tajnu,... • imovinska šteta: <ul style="list-style-type: none"> ➤ smanjena imovina društva ➤ spriječeno povećanje imovine društva <p>„Podrazumijeva se da je društvo pretrpjelo štetu ako članovi uprave suprotno Zakonu o trgovačkim društvima:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podijele imovinu društva, • članovima društva vrate temeljne uloge djelomično ili u cijelosti, • članovima društva isplate kamate, • članovima društva isplate dobitak, • za društvo steknu vlastiti poslovni udjel, • za društvo uzmu u zalog vlastiti poslovni udjel, • povuku (amortiziraju) poslovni udjel,

- obave plaćanja nakon što nastupi nesposobnost društva za plaćanje odnosno nakon što dođe do prezaduženosti društva,
- daju naknadu članovima nadzornog odbora,
- daju kredit³⁵

UZROČNA VEZA

- uzročna veza mora biti odgovarajuća odnosno neposredna, tj. izravna, neprekinuta
- šteta treba biti tipična posljedica štetne radnje

PROTUPRAVNOST, ODGOVORNOST I TERET DOKAZA

- krivnja članova uprave postojati će uvijek kad u svojem postupanju nisu primijenili pozornost urednog i savjesnog gospodarstvenika
- protupravnost u objektivnom smislu znači protivnost radnje objektivnom pravu (povreda neke pravne norme)
- protupravnost u subjektivnom smislu znači da je štetnik kriv, tj. da je štetnu radnju poduzeo s namjerom ili nepozornošću
- teret dokaza:
 - krivnja se pretpostavlja
 - u slučaju spora članovi uprave moraju dokazati da su primijenili pozornost urednog i savjesnog gospodarstvenika

Izvor: autorova izrada prema Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str. 486.

„Društvo mora dokazati:

- štetnu radnju ili propust člana uprave
- štetu koja je time nastala
- uzročnu vezu između štetne radnje i nastale štete.

Krivnja se pretpostavlja, a na članu uprave je teret dokaza da njegova aktivna radnja odnosno propust ne znače povredu njegovih dužnosti, da između radnje i nastale štete nema uzročnosti

³⁵ Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str.487.

te da nema krivnje. Postojanje krivnje može se otkloniti samo dokazom da je član uprave primijenio pozornost urednog i savjesnog gospodarstvenika.“³⁶

Prema Zakonu o trgovačkim društvima, društvo slobodno raspolaže zahtjevom za nadoknadu štete pod određenim uvjetima. Moraju proći tri godine od nastanka zahtjeva, suglasnost skupštine društva s odricanjem od zahtjeva, te nepostojanje protivljenja od strane manjine koja drži desetinu temeljnog kapitala društva.

Što se tiče odgovornosti u slučaju iskorištavanja utjecaja u društvu, za štetu odgovaraju i članovi uprave. „Tko s nakanom koristeći svoj utjecaj u društvu navede člana uprave,..., da poduzmu nešto na štetu društva,..., odgovara društvu za štetu koja mu time bude pričinjena...za štetu odgovaraju kao solidarni dužnici i članovi uprave.“³⁷

„Ako su u osnivanju društva dani pogrešni podaci, članovi društva i članovi uprave društva kao solidarni dužnici dužni su društvu uplatiti iznose koji nisu uplaćeni, nadoknaditi plaćanja koja su učinjena u osnivanju društva i nisu prihvaćena kao troškovi osnivanja društva, a odgovaraju i za drugu štetu koja bi time bila pričinjena.“³⁸

Još jedan nedopušten slučaj imovinske odgovornosti jest nedopuštena isplata članovima društva iz imovine društva. Ne smije se isplaćivati ništa šta bi bilo protivno Zakonu o trgovačkim društvima, društvenom ugovoru ili određenim odlukama članova društva.

Slučaj povrede zabrane konkurencije jest vrlo jasan prema kojemu član uprave ne može za svoj ni za tuđi račun obavljati poslove koji ulaze u predmet poslovanja društva bez prethodne suglasnosti, također ne može biti član uprave ni nadzornog odbora u drugome društvu koje se bavi poslovima iz predmeta poslovanja društva, prema Zakonu o trgovačkim društvima.

„Umjesto naknade štete društvo može tražiti od člana uprave da:

- dopusti da se poslovi koje je sklopio za svoj račun smatraju poslovima sklopljenim za račun društva,
- iz poslova koje je sklopio za tuđi račun prenese društvu ono što je za to primio i
- društvu ustupi zahtjev za naplatu onoga što bi trebao primiti.“³⁹

³⁶ Barbić, J., (2001), Pravo društava, knjiga druga, Društva kapitala, Organizator, Zagreb, str.955.

³⁷ Čl. 273. st.1. i st.2. Zakona o trgovačkim društvima, Narodne novine, 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19.

³⁸ Čl. 397. st.1. Zakona o trgovačkim društvima, Narodne novine, 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19.

³⁹ Barbić, J., (2001), Pravo društava, knjiga druga, Društva kapitala, Organizator, Zagreb, str.958.

Trgovački sud na čijem je području sjedište društva zadužen je za odluku o zahtjevu za naknadu štete, a samo društvo zastupa u tom postupku nadzorni odbor, ako ga društvo ima.

U slučaju nepostojanja nadzornog odbora, društvo zastupaju članovi društva, koji će ovlastiti jednog člana koji će njihovu odluku i izraženu volju izreći na nadležnom sudu.

4. PRESTANAK ČLANSTVA U UPRAVI

Dva su načina za prestanak članstva u upravi društva s ograničenom odgovornošću, a to su opoziv člana uprave ili ostavka člana uprave.

4.1. Opoziv člana uprave

„Članovi društva mogu svojom odlukom u svako doba opozvati članove uprave. Ako je društvenim ugovorom predviđeno da članove uprave imenuje nadzorni odbor, on je, nije li tim ugovorom drugačije određeno, ovlašten i za opoziv njihova imenovanja. To nema utjecaja na prava članova uprave iz ugovora koje su oni sklopili s društvom.“⁴⁰

„Za opoziv člana odnosno članova uprave nije potrebno postojanje unaprijed određenih razloga, već je dovoljno da članovi društva smatraju kako nema daljnjeg opravdanja za ostanak određene osobe na toj dužnosti.“⁴¹

Valja napomenuti da opoziv člana uprave i ujedno i svih njegovih prava kao člana uprave, nema nikakvog utjecaja na ostala prava koja član uprave ostvaruje na temelju nekih drugih pravnih položaja, kao član društva ili na ugovor o radu koji ima sklopljen sa društvom.

Kako je i navedeno odluku o opozivu donose članovi društva (skupština društva), i to običnom većinom glasova, osim ako društvenim ugovorom nije drugačije određeno.

Također članovi društva putem suda mogu zahtijevati opoziv člana uprave, naravno kada za to postoji važan razlog.

„Ako se članovi uprave imenuju društvenim ugovorom, tim se ugovorom može odrediti da ih se može opozvati samo ako za to postoji važan razlog. U tome slučaju opoziv je valjan sve dok se o njegovoj eventualnoj nevaljanosti ne odluči pravomoćnom odlukom suda, napose da li je za opoziv postojao važan razlog.“⁴²

⁴⁰ Čl. 424. st.1. Zakona o trgovačkim društvima, Narodne novine, 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19.

⁴¹ Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str.506.

⁴² Čl. 424. st.4. Zakona o trgovačkim društvima, Narodne novine, 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19.

Važni razlozi za opoziv člana uprave mogu unaprijed biti uvršteni u društveni ugovor, no nemoguće je predvidjeti sve situacije i slučajeve koje bi mogli nastati i biti razlogom za opoziv člana uprave.

„Kao pojedinačni primjeri važnih razloga u poredbenom pravu mogu se navesti:

- prijevorni navodi člana uprave koji su naveli društvo da ga izabere na tu funkciju i s njime sklopi ugovor,
- teške povrede obveza u svezi s vođenjem poslovnih knjiga,
- uzimanje provizije koje je bilo zabranjeno,
- propuštanje dostavljanja godišnjih financijskih izvješća skupštini odnosno članovima društva,
- sklapanje posebno rizičnih poslova za koje je uprava propustila obavijestiti članove društva o alarmantno nepovoljnom razvitku,
- sklapanje ugovora sa samim sobom,
- prekoračenje internih ograničenja ovlasti.“⁴³

Odluka o opozivu počinje vrijediti onoga dana kada je dostavljena članu upravu.

4.2. Ostavka člana uprave

Svaki član uprave ima pravo dati ostavku u bilo koje doba i za to mu nije potrebna nikakva odluka društva. Za samu valjanost ostavke na mjesto člana uprave, dovoljno ju je dostaviti u pisanom obliku skupštini društva, kao organu koji je ovlašten za imenovanje uprave, odnosno nadzornom odboru u slučajevima kada on postoji i kada je ovlašten za imenovanje članova uprave.

Osoba prestaje biti članom uprave kada njezina ostavka počne proizvoditi pravne učinke.

„Vrijeme nastanka tih učinaka ovisi o tome je li za davanje ostavke postojao važan razlog ili nije. Kad je za to postojao važan razlog, ostavke djeluje, tj. stvara učinke “od dana kada je izjavljena društvu“ , što znači od dana kad je odgovarajući adresat primi odnosno stekne

⁴³ Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str.511.

mogućnost saznanja za njezin sadržaj, a kad važan razlog nije postojao, protekom roka od 14 dana od tog dana.“⁴⁴

Prema Zakonu o trgovačkim društvima, član uprave može također i opozvati danu ostavku, ali uz suglasnost onoga kome je izjavljena.

⁴⁴ Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb, str.514.

5. ZAKLJUČAK

Društvo s ograničenom odgovornošću je najzastupljenije trgovačko društvo u Republici Hrvatskoj. Uprava je njegov najvažniji organ koji vodi poslove društva i koja zastupa društvo. Može se sastojati od jednoga ili više članova, a članom uprave može biti potpuno poslovno sposobna fizička osoba.

Članovi uprave vode poslove društva sa pažnjom dobrog gospodarstvenika, i u skladu sa društvenim ugovorom, odlukama članova društva, odnosno skupštine društva i nadzornog odbora, ako ga društvo ima.

Osobe koje postanu članom uprave na sebe preuzimaju i kaznenu i prekršajnu odgovornost, kao i osobnu i imovinsku odgovornost za moguće prekršajne i kaznene slučajeve.

Članovi uprave mogu sami dati ostavku na mjesto člana uprave, ali mogu biti i opozvani kao članovi uprave. Odluku o opozivu donose članovi društva, odnosno skupština društva, a može se opoziv zatražiti i preko suda, ako za to postoji valjani razlog.

Možemo zaključiti da je uprava nezaobilazna u poslovanju društva s ograničenom odgovornošću, te je jedina odgovorna za uspješnost ili neuspješnost samog društva.

LITERATURA

1. Barbić, J., (2001), Pravo društava, knjiga druga, Društva kapitala, Organizator, Zagreb
2. Barbić, J., (2010), Zakon o trgovačkim društvima, Organizator, Zagreb
3. Barbić, J., (2012), Društveni ugovor kao pravni posao na kome se temelji društvo, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Zagreb, Vol.62, No. 1-2., str.500.
4. Buljan, V., Omazić, I., (2017), Zastupanje i vođenje poslova trgovačkih društava, Priručnik za polaznike, Pravosudna akademija, Zagreb
5. Čulinović-Herc, E., Marinac Rumora, S., Braut Filipović, M., (2018), Pravno uređenje odnosa članova u zatvorenim društvima na primjeru hrvatskog društva s ograničeno odgovornošću, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, Vol.39, No.1.
6. Ćesić, Z., (2007), Pravo trgovačkih društva, Veleučilište Marko Marulić u Kninu, Knin
7. Državni zavod za statistiku, dostupno na <https://www.dzs.hr/>
8. Kaleb, Z., (2011), Kazneno djelo povrede dužnosti članova uprava i izvršnih direktora u slučaju insolventnosti i gubitaka društava, Policija i sigurnost, Vol.20, No.4, Zagreb
9. Lukšić, B. (2001), Trgovačko pravo, Veleučilište u Splitu, Split
10. Petrović, S., (2010), Osnove prava društva, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb
11. Petrović, S., (2010), Osnove prava društva, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb
12. Slakoper, Z., (2009), Društvo s ograničenom odgovornošću, Organizator, Zagreb
13. Zakon o obveznim odnosima, dostupno na <https://www.zakon.hr/z/75/Zakon-o-obveznim-odnosima>
14. Zakon o trgovačkim društvima, Narodne novine, 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19, dostupno na <https://www.zakon.hr/z/546/Zakon-o-trgova%C4%8Dkim-dru%C5%A1tvima>
15. Zlatović, D., Ivić, D., Jurić, I., Kristović, A., (2010), Društvo s ograničenom odgovornošću – pravni praktikum, Vizura d.o.o., Zagreb

POPIS TABLICA

Tablica 1. Prilozi prijavi u sudski registar.....	7
Tablica 2. Slučajevi imovinske odgovornosti članova uprave	22
Tablica 3. Elementi za postojanje odgovornosti za štetu	23

POPIS SLIKA

Slika 1. Organi društva s ograničenom odgovornošću.....	8
Slika 2. Ovlasti uprave - moguće vrste ograničenja.....	16
Slika 3. Odgovornost članova uprave	19
Slika 4. Slučajevi kaznene odgovornosti članova uprave	20

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Trgovačka društva prema pravno ustrojbenim oblicima	4
---	---